

Aleg 75

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie preliminarza kosztów utrzymania Urzędów pośrednictwa pracy w roku 1909.

Wysoki Sejmie!

W osobnem, równocześnie Wysokiemu Sejmowi przedłożonem sprawozdaniu (do LW. 65.061/08) przedstawił Wydział krajowy projekt ustawy, mający na celu reformę publicznego pośrednictwa pracy, a to na zasadzie ukrajowienia istniejących miejskich i powiatowych Biur pośrednictwa pracy.

Licząc się z tem, że ten projekt zostanie przez Wysoki Sejm uchwalonym i stanie się ustawą, musi Wydział krajowy przewidzieć w budżecie na rok 1909 środki finansowe, któreby umożliwiły wprowadzenie ustawy w życie. W przeciwnym razie zamierzona reorganizacja opóźniłaby się co najmniej o cały rok, co ze względu na piłą potrzebę reformy dotychczasowego ustroju nie jest wskazaniem. Owszem dążyć należy do przeprowadzenia reformy bezzwłocznie, skoro tylko ustawa otrzyma sankcję.

Za punkt wyjścia dla ułożenia preliminarza kosztów na pierwszy rok bierze Wydział krajowy obecnie istniejącą ilość publicznych Biur pośrednictwa pracy. Wydział krajowy przyjmuje bowiem za zasadę, że po reformie ilość zakładów pośrednictwa pracy nie może być mniejszą, niż obecnie, z drugiej zaś strony potrzebne stopniowe rozszerzanie i powiększanie sieci Urzędów pośrednictwa pracy musi być pozostawionem przyszłości.

Obecnie czynnych publicznych Biur pracy jest 23, w tem 2 Biura typu miejskiego (we Lwowie i Krakowie) i 21 Biur powiatowych. Prawdopodobnie będzie Wydział krajowy mógł niektóre z istniejących Biur bez szkody zwinąć, w to miejsce zaś założyć kilka nowych w punktach, gdzie obecnie brak Biur najsilniej daje się odczuć. Imienne wskazanie odnośnych Biur byłoby w tej chwili przedwczesnem, ze stanowiska zaś budżetowego jest obojętnem. W każdym razie podstawą preliminarza muszą być Urzędy pośrednictwa pracy w ilości 23, a nadto Krajowy Urząd pracy jako organ centralny.

I. W y d a t k i.

W kosztach utrzymania Urzędów pośrednictwa pracy należy odróżnić wydatki na potrzeby personalne i potrzeby rzeczowe.

1. Co do potrzeb personalnych przedkłada Wydział krajowy następujące propozycje:

Cheąc urzędy pośrednictwa pracy postawić na wysokości trudnego zadania, które mają spełnić, należy je obsadzić urzędnikami o wyższym wykształceniu, a zarazem stabilizowanymi tak, ażeby ich związać na stałe z instytucjami, dla których mają pracować, zapewnić im więc na równi z innymi urzędnikami krajowymi stałość posady i prawa emerytalne. Wydział krajowy proponuje zatem zaangażowanie dla Urzędów pośrednictwa pracy zasadniczo urzędników o wykształceniu akademickim, nie koniecznie jednak ze studiami prawniczymi lecz ewentualnie z innymi równorzędnymi.

Prawo do stabilizacji należałoby przyznać dopiero po dwóch latach próbnej służby, ze względu bowiem na zupełnie odrębny charakter służby w Urzędach pośrednictwa pracy w porównaniu z innymi dykasteryami służby publicznej, prędzej niż przed upływem 2 lat nie da się napewne stwierdzić, czy przyjęci urzędnicy nadawac się będą do tej pracy. Wydział krajowy proponuje dalej zastosowanie do urzędników tych wszystkich ogólnych postanowień ustawy służbowej dla urzędników krajowych, co zaś do poborów proponuje Wydział krajowy przyznanie im płac i dodatków aktywnych w myśl uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 16. marca 1907 z jedyną następującą różnicą.

W służbie koncepcyjnej Wydziału krajowego najniższą rangą jest ranga X. (konecypisci), którą poprzedza kategoria praktykantów bez rangi, z adjutum 1200 względnie 1400 koron.

Wydział krajowy wnosi utworzenie w etacie urzędników pośrednictwa pracy zamiast kategorii praktykantów XI. rangi (dotychczas nieistniejącej), urzędników koncepcyjnych z tytułem „asystentów“. Zmiana ta jest uzasadnioną naprzód potrzebą przyciągnięcia i zapewnienia Urzędowi pracy personalu doborowego, następnie zaś tem, że młodzi urzędnicy w Urzędach pracy otrzymają odrazu funkcję samodzielną i odpowiedzialną, podczas gdy praktykanci w innych działach krajowej służby pracują z początku pod okiem starszych urzędników i otrzymują referaty najłatwiejsze.

Zapewnienie młodym ludziom, wstępującym do służby w Urzędach pośrednictwa pracy, z początku wyższych poborów jest także z tego względu wskazane, że widoki późniejszego awansu, ze względu na szczupłość etatu, nie będą zbyt świetne.

Przyjmując za zasadę stałość posad urzędniczych w pośrednictwie pracy, liczyć się musi Wydział krajowy z możliwością, że nie zgłosi się odpowiednia ilość kandydatów o pełnych kwalifikacjach. Nadto wypadnie prawdopodobnie kilku takichże kandydatów, zajętych już obecnie w Biurach pracy, zatrzymać nadal w służbie. Na ten wypadek prosi Wydział krajowy o upoważnienie do przyjmowania urzędników kontraktowych, których stanowisko i pobory oparte byłyby na umowie. Urzędnicy ci nie mieliby praw emerytalnych, a stosunek służbowy byłby obustronnie rozwiązywalnym za wypowiedzeniem. Kategoria urzędników kontraktowych byłaby przejściową i zniknęłaby po pewnym czasie, gdy wszystkie miejsca zostaną obsadzone urzędnikami o pełnych kwalifikacjach.

Co się tyczy ilości potrzebnych na najbliższy rok urzędników, to Wydział krajowy uważa za niezbędne, aby w każdym Urzędzie pośrednictwa pracy był przynajmniej jeden urzędnik stały. Ponadto w kilku Urzędach o większym zakresie działania potrzeba będzie dwóch urzędników stałych. Ogółem do obsadzenia wspomnianych powyżej 23 Urzędów pośrednictwa pracy potrzeba będzie najmniej 26 stałych urzędników i tyleż posad należy utworzyć. Z tych 26 stałych posad proponuje Wydział krajowy (po połowie): 13 posad urzędników z poborami rangi X. (konecypisci) i 13 z poborami rangi XI. (asystenci).

Krajowy Urząd pracy wobec zwiększonych znacznie agend będzie również wymagał personalu większego, niż obecny, który jest złożony z 2 referentów koncepcyjnych i jednego praktykanta manipulacyjnego.

Obok 2 referentów już obecnie zatrudnionych, potrzebnym będzie co najmniej jeszcze jeden referent koncepcyjny, gdyż jeden z tamtych będzie prawie ciągle zatrudnionym lustracyami, które muszą być liczniejsze, niż obecnie i odbywać się kilka razy w ciągu roku w każdym Urzędzie. Dla tych 3 referentów koncepcyjnych proponuje Wydział krajowy pobory rangi VIII. (wicesekretarz), IX. (adjunkt) i X. (konecypista). Następnie potrzebnym będzie osobny urzędnik rachunkowy, gdyż wypadnie prowadzić przy krajowym Urzędzie całą rachunkowość wszystkich istniejących prowincjonalnych Urzędów pośrednictwa pracy i kontrolę kasową, czem obecnie krajowe Biuro zupełnie się nie zajmuje. Dla tego urzędnika rachunkowego proponuje Wydział krajowy pobory rangi XI. (asystent). Wreszcie potrzebnym jest, jak dotychczas, co najmniej jeden urzędnik dla czynności manipulacyjnych, dla którego Wydział krajowy proponuje pobory rangi XII., t. j. pisarza etatowego, podczas gdy obecnie zatrudnionym jest jeden aplikant manipulacyjny, pobierający tylko adjutum 1000 K.

Obok urzędników stałych niezbędni są dyetaryusze do czynności pisarskich, a to co najmniej po jednym w każdym Urzędzie pracy, w niektórych zaś większych po 2, a nawet 3. Łącznie, licząc już krajowy Urząd pracy, potrzeba będzie 36 dyetaryuszy z płacą dzienną od 2 kor. do 2 kor. 40 h. (zależnie od miejscowości) za ogólną kwotę 28.816 koron.

Razem więc prelimitowane wydatki na personal Urzędów pracy przedstawia się, jak następuje:

A. Urzędnicy koncepcyjni:

1 wicesekretarz, płaca	3.600 K.	
dodatek aktywalny	1.104 „	4.704 K.
1 adjunkt, płaca	2.800 K.	
dodatek aktywalny	960 „	3.760 „
14 koncypistów, płace	30.800 K.	
dodatki aktywalne	8.160 „	38.960 „
13 asystentów, płace	20.800 K.	
dodatki aktywalne	5.472 „	26.272 „

B. Urzędnicy rachunkowi:

1 asystent, płaca	1.600 K.	
dodatek aktywalny	576 „	2.176 „

C. Urzędnicy manipulacyjni:

1 pisarz, płaca	1.200 K.	
dodatek aktywalny	576 „	1.776 „

D. Dyetaryusze:

Ryczałt na dyurna	28.816 „	
Razem	106.464 K.	

Proponując powyższy etat osób i płac, pragnąłby Wydział krajowy zapewnić sobie jako władzy wykonawczej możność przeprowadzenia reorganizacji Biur pracy w sposób jak najlepszy i uwzględniający ważność zadania, które te instytucje muszą spełnić. Nie wynika jednak z tego, aby Wydział krajowy musiał zaraz dokonać obsadzenia wszystkich powyższym etatem proponowanych posad. Wydział krajowy zamierza bowiem, jak to zresztą z natury rzeczy wynika, przeprowadzać reorganizację sukcesywnie i w miarę też tego będzie stopniowo dobierał potrzebny personal.

2. Wydatki rzeczowe, t. j. na koszty kancelaryjne, portorya, wyjazdy, obsługę i t. p., bardzo trudno dokładnie zaprelimitować na pierwszy rok, gdyż brak ku temu

rachunkowych podstaw. W przybliżeniu, kierując się wysokością wydatków rzeczowych w obecnie istniejących Biurach pracy, wyniosą wydatki rzeczowe w trzech największych Urzędach pracy po 3.000 kor., w pięciu średnich po 2.000 kor., w piętnastu mniejszych po 500 kor., zaś w kraj. Urzędzie pracy (głównie koszta druków i lustracji) 10.000 kor.

Łącznie preliminuje Wydział krajowy na wydatki rzeczowe ryczałt w wysokości 36.500 kor., przyczem Wydział krajowy ze względu na możliwą niedokładność obliczenia prosi o pozwolenie przenoszenia zaoszczędzeń pomiędzy wyżej podanym ryczałtem na dyurna a niniejszym ryczałtem na wydatki rzeczowe.

II. P o k r y c i e.

1) W myśl przedłożonego projektu ustawy będzie się pobierać od pracodawców — jak dotychczas — opłaty za skuteczne pośrednictwo, które wpływać będą do funduszu krajowego i służyć na częściowe pokrycie wydatków na Urzędy pośrednictwa pracy. W przypuszczeniu, że opłaty te na rok 1909 pozostaną w tej samej wysokości, co w roku bieżącym i licząc się z tem, że w roku 1908 do końca kwietnia opłaty te dały dochód w wysokości okragło 54.000 kor., preliminuje Wydział kraj. na rok przyszedłszy dochód z tego źródła w wysokości 65.000 kor.

2) Na podstawie §. 8. przedłożonego projektu ustawy, obowiązane będą miasta Lwów i Kraków zwrócić funduszowi krajowemu połowę wydatków na personal Urzędów pośrednictwa pracy w tych miastach utworzonych, co wyniesie kwotę 7.772 koron.

Razem więc preliminowane pokrycie wyniesie kwotę 72.772 kor., co w porównaniu z wydatkami w łącznej sumie 142.964 kor., wykazuje niedobór w kwocie 70.192 koron.

Zważyć jednak należy, że dotychczasowy wydatek z funduszu krajowego na Biura pośrednictwa pracy wynosi według budżetu na rok 1908 kwotę 24.011 koron. Faktyczne więc obciążenie skarbu krajowego, spowodowane projektowaną reorganizacją, wyniesie kwotę 46.181 koron.

W myśl powyższych wywodów Wydział krajowy wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. Sejm ustanawia w etacie urzędników Wydziału krajowego dla Urzędów pośrednictwa pracy następujące posady:

a) k o n c e p t o w e:

1	posadę wicesekretarza z poborami VIII. rangi
1	„ adjunkta „ „ IX „
14	„ konceptistów „ „ X. „
13	„ asystentów „ „ XI. „

b) r a c h u n k o w e:

1 posadę asystenta z poborami XI. rangi;

c) m a n i p u l a c y j n e:

1 posadę pisarza z poborami XII rangi.

II. Pobory powyższych urzędników wyznacza Sejm w wysokości ustalonej uchwałą sejmową z dnia 16. marca 1907.

III. Sejm upoważnia Wydział krajowy do zamianowania urzędnikami konceptowymi w etacie urzędów pośrednictwa pracy nie tylko kandydatów ze studjami prawniczemi, lecz także w miarę uznania kandydatów z ukończonemi równorzędnemi studjami wyższemi.

IV. Sejm upoważnia Wydział krajowy, ażeby w braku kandydatów o pełnych kwalifikacjach obsadzał według swego uznania posady w Urzędach pośrednictwa pracy urzędnikami kontraktowymi bez praw emerytalnych.

V. Sejm wstawia do budżetu krajowego na rok 1909 na Urzędy pośrednictwa pracy następujące pozycje:

I. W wydatkach:

a) w rubryce II:

A. Urzędnicy konceptowi:

1 wicesekretarz, płaca	. . .	3.600 K.	
dodatek aktywalny	. . .	1.104 „	4.704 K.
1 adjunkt, płaca	. . .	2.800 K.	
dodatek aktywalny	. . .	960 „	3.760 „
14 kancypistów, płace	. . .	30.800 K.	
dotatki aktywalne	. . .	8.160 „	38.960 „
13 asystentów, płace	. . .	20.800 K.	
dotatki aktywalne	. . .	5.472 „	26.272 „

B. Urzędnicy rachunkowi:

1 asystent, płaca	. . .	1.600 K.	
dodatek aktywalny	. . .	576 „	2.176 „

C. Urzędnicy manipulacyjni:

1 pisarz, płaca	. . .	1.200 K.	
dodatek aktywalny	. . .	576 „	1.776 „

D. Ryczałt na dyurna	. . .	28.816 „	
Razem	. . .	<u>106.464 K.</u>	

b) w rubryce XVI:

Ryczałt na wydatki rzeczowe	. . .	36.500 K.
-----------------------------	-------	-----------

Sejm upoważnia Wydział krajowy do przenoszenia zaoszczędzeń pomiędzy ryczałtem na dyurna z rubryki II. a ryczałtem na wydatki rzeczowe z rubryki XVI.

II. W dochodach:

a) w rubryce II:

Zwrot 50% wydatków personalnych w Urzędach pracy we Lwowie i Krakowie od Reprezentacji tychże miast	7.772 K.
---	-----------	----------

b) w rubryce XVI:

Oplaty od pracodawców, którym przez Urzędy pośrednictwa pracy dostarczono robotników lub służbę	65.000 K.
---	-----------	-----------

VI. Sejm upoważnia Wydział krajowy do czynienia wydatków w ramach powyżej określonych i do obsadzenia ustanowionych posad po wejściu w życie ustawy o Urzędach pośrednictwa pracy.

VII. Na wypadek, gdyby ustawa powyższa w ciągu roku 1909 nie weszła w wykonanie, Sejm upoważnia Wydział krajowy do czynienia wydatków na publiczne pośrednictwo pracy w ramach określonych budżetem na rok 1908.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Ks. Krakowskiem.

Marszałek krajowy :

St. Badeni, w. r.

Sprawozdawca :

Dr. Stanisław Dąbski, w. r.

Członek Wydziału krajowego.